

Datum: 2022-04-26

Till:

Miljöminister Annika Strandhäll (S)
Näringsminister Karl-Petter Thorwaldsson (S)
EU-minister Hans Dahlgren (S)
Landsbygdsminister Anna-Caren Säterberg (S)

Från:

Sveriges 21 regioner

Det svenska skogsbruket är hotat

Sverige är ett skogsland och mycket av det vi idag tar för givet – dess vägar, skolor, omsorg och sjukvård – är grundat på de värden som våra föregångare här så långt tillbaka i tiden som tusen år skapade ur skogen. Och skogen är fortsatt en viktig del när vi bygger vårt välstånd.

Därför är det med oro vi ser hur EU nu håller på att arbeta fram en ändring av den förordning som ska reglera upptaget av växthusgaser genom skog och mark i unionen, den så kallade LULUCF-förordningen.

EU-kommissionen föreslår att Sveriges kolsänka i skogs- och marksektorn ska öka från 38,7 miljoner ton koldioxidekvivalenter till 47,3 miljoner ton senast 2030. Enligt intresseorganisationen SveBio kommer det innebära att avverkningarna i skogen behöver minska med 16 procent för att Sverige ska klara EU-kommissionens mål. Det innebär 16 procent mindre råvarutillförsel till sågverk och massabruk och motsvarande avveckling av förädlingskapacitet. Alternativet för industrin är att importera mer utländsk skogsråvara från vilket i sin tur fordrar motsvarande avverkningar där. Resultatet blir därmed att den eventuella klimatnyttan i ett globalt perspektiv uteblir.

Förslaget ger också motsvarande minskning av inkomster för skogsägare och sysselsättning inom skogsbruk och skogsindustri. För den svenska energiförsörjningen innebär det också motsvarande minskning av tillförseln av biprodukter och avverkningsrester.

En minskning av avverkningsnivåerna i skogen med 16 procent skulle för Sverige innebära:

1. Ett bortfall på förädlingsvärde om cirka 30 miljarder kronor för hela skogsnäringen.
2. Minskat utrymme för export om cirka 23 miljarder kronor.
3. Försämrad tillgång på råvara skapar lägre investeringsvilja.
4. Minskat utrymme för forskning och utveckling.

5. Risk för sysselsättningskonsekvenser för över 30 000 personer.
6. Sverige består av 23 miljoner ha produktiv skogsmark varav 50 procent ägs av privata skogsägare. I Sverige avverkas årligen cirka 85 miljoner kubikmeter skog. En minskad avverkning på 16 procent innebär ett inkomstbortfall för Sverige skogsägare på bort emot 2,5 miljarder kronor i nettovärde.
7. Minskat underlag för kommunala och regionala skatteintäkter som därmed påverkar välfärden.

Kort sagt skulle detta förslag – om det genomförs – slå mycket hårt mot Sverige. Och det utan att nå de klimatteffekter som åtgärderna är tänkta att ge.

Vi vill särskilt understryka följande:

- Att införa ett tvingande LULUCF-mål innebär en styrning av den svenska skogspolitiken som inte överensstämmer med att skogspolitik är en nationell kompetens. De styrmedel som kommer att krävas för att uppnå målet kommer att innebära ingrepp i skogsägarnas rätt att förfoga över sin skog.
- Vidare råder det fortsatt stor osäkerhet hur de bindande nivåerna på kolsänkor kommer att regleras. I nuläget regleras de genom delegerade akter som aktörer utanför EU-kommissionen har begränsade möjligheter att påverka.
- I kommissionens texter finns det en föreställning om att orörda och ”naturliga äldre skogar” har den största kolinbindningen. Detta är fel. Orörda naturskogor uppnår balans och liten eller ingen nettoinbindning av kol, med risk för stora kolförluster vid naturliga störningar som skogsbränder, insektsangrepp och stormar. En nyligen publicerad studie från SLU visar att brukade skogar har ett kontinuerligt upptag av kol och mindre risk för stora störningar med kolförluster.
- Situationen i Sverige har tydligt visat att aktivt skogsbruk är bättre ur klimatsynpunkt än att låta skogen stå. Tillgångarna har fördubblats sedan början av 1900-talet och med nära 40 procent sedan 1980 tack vare en god återplantering med bättre förädlad odlingsmaterial och en god skötsel.
- Ur ett lokalt perspektiv innebär ett aktivt skogsbruk att tjänster köps av andra lokala företagare som i sin tur bidrar till hållbar tillväxt och en mer levande landsbygd.

LULUCF-förordningen är bara ett av flera förslag från kommissionen som kan påverka det svenska skogsbruket. Vi ser en stor mängd

lagstiftningsförslag och strategier från EU-kommissionen som riskerar att begränsa svenskt skogsbruk, trots att skogsfrågor inte är en formell EU-kompetens. EU:s nya skogsstrategi för 2030, EU:s taxonomi för hållbara investeringar, förnybarhetsdirektivet, EU:s strategi för biologisk mångfald, och inte minst LULUCF-förordningen är bara några exempel. Alla dessa europeiska initiativ riskerar att begränsa det svenska skogsbruket med stora negativa ekonomiska, sociala och miljömässiga effekter i regionerna och kommunerna som följd. Vi vill understryka hur viktig regeringens roll, i samarbete med andra medlemsländer, är i de fortsatta förhandlingarna av dessa initiativ.

Vi upplever möjligheten att påverka både den europeiska och nationella processen har varit begränsad. EU:s intåg i skogspolitiken är således inte bara ett problem för skogsbruket, utan även ett problem för demokratin. Få lokala och regionala aktörer har resurser, kunskap eller kompetens att bedöma konsekvenserna av LULUCF-förordningen. De har inte heller möjlighet att påverka processen trots att den kommer få stora lokala effekter. Ett tydligt bevis är hur få lokala svar som kom in till regeringens remissrunda om LULUCF-förordningen under hösten 2021.

Förhandlingarna kring LULUCF-fördraget är bara i början av en lång process, därför ser vi möjligheten för regeringen att påverka hur Sveriges skogar kommer att se ut och fungera framöver och stå upp för de lokala perspektiven. Det här förslaget gynnar inte Sverige och därmed inte hela EU.

Skogen är mångfunktionell och har därmed betydelse för en stor mängd värden, intressen, innovationer och aktörer. EU bör därför främja skogens roll och potential att bidra till en socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbar utveckling av samhället. Den bör också stödja behovet av ökad kompetens, jämställdhet och attraktivitet inom ramen för skogens olika sektorer.

Skogsbruket genomgår en förändring och kommer att utvecklas mycket framöver när det gäller digitalisering. Ett mer digitaliserat skogsbruk innebär många möjligheter till allt från precisionsodling, smarta autonoma maskiner, bättre skräddarsydda lösningar för kundanpassade produkter till nya metoder att samla in data om biologisk mångfald och fakta om markförhållanden som kan ligga till grund för ett skonsamt skogsbruk. Den svenska skogspolitiken bör därför präglas av ett modernt och uppdaterat synsätt på hållbarhet som beaktar skogens kopplingar till alla regionernas utveckling vad gäller tillväxt, sysselsättning och klimatnytta.

Det är därför viktigt att Sverige tidigt och tydligt agerar i frågan. En försvarlig del av Sveriges framtid står på spel.

Region Blekinge

Elin Petersson (M)
Magnus Johansson (S)

Region Dalarna

Birgitta Sacredéus (KD)
Abbe Ronsten (S)

Region Gotland

Eva Nypelius (C)

Region Gävleborg

Eva Lindberg (S)
Patrik Stenvard (M)

Region Halland

Helene Andersson (C)
Per Stane-Persson (S)

Region Jämtland-Härjedalen

Elise Ryder Wikén (M)
Robert Uitto (S)

Region Jönköpings län

Maria Frisk (KD)
Malin Wengholm (M)

Region Kalmar län

Karin Helmersson (C)
Pär-Gustav Johansson

Region Kronoberg

Elizabeth Peltola (C)
Robert Olesen (S)

Region Norrbotten

Nils-Olov Lindfors (C)
Anders Öberg (S)

Region Skåne

Anna Jähnke (M)

Region Stockholm

Gustav Hemming (C)

Region Sörmland

Monica Johansson (S)
Daniel Portnoff (M)

Region Uppsala

Björn-Owe Björk (KD)
Bengt-Olov Eriksson (S)

Region Värmland

Stina Höök (M)
Åsa Johansson (S)

Region Västerbotten

Rickard Carstedt (S)
Tomas Mörtzell (C)

Region Västernorrland

Sara Nylund (S)
Jonny Lundin (C)

Region Västmanland

Denise Norström (S)
Jenny Landernäs (M)

Västra Götalandsregionen

Kristina Jonäng (C)
Bijan Zainali (S)

Region Örebro län

Irene Lejegren (S)

Region Östergötland

Eva Andersson (S)
Per Larsson (KD)

Undertecknare är företrädare med ansvar för regional utveckling i landets samtliga regioner.